

[Poul Dam.]

ikke var rimeligt nu, da der i alle tilfælde kun bliver så lidt tilbage af filmcensuren, at læggerestten af filmsområdet over til ministeren for kulturelle anliggender for at få det behandlet under ét. Dertil kunne måske også tjene, at det ønske om en forøget forskning med hensyn til filmenes virkninger, som er fremsat mange gange og nu gentaget her, jo meget vel kunne klares inden for kulturministerens område, nemlig ved bevillinger af filmsfonden, som jo bl. a. også skal tjene videnskaben om film.

Jeg vil altså meget anbefale, at man overvejer at få hele filmsområdet samlet under ministeren for kulturelle anliggender. Jeg må måske i denne forbindelse sige, at jeg tror, der er så mange film- og biografspørgsmål, som i de senere år er blevet aktuelle, at der kunne være megen grund til at drøfte disse ting ved en eller anden lejlighed her i folketinget, selv om jeg er klar over, at revisionsbestemmelsen for lov om film og biografier tilsiger, at revisionen først skal ske om et par år.

Sigsgaard: Det er uden tvivl et vanskeligt arbejde at være filmcensur, og censuren har jo ofte givet anledning til begrundet skepsis. Det siges, at censuren betyder indskrænkning af ytringsfriheden. Der tror jeg man skal være lidt varsom, for et sådant udsagn forudsætter jo, at der uden censuren ville have været ytringsfrihed, og det er selvfølgelig ikke rigtigt, al den stund instruktørerne er i lommen på producenterne, der har samme målsætning som alle andre producenter: at tjene penge. Derimod vil censurens afskaffelse give mulighed for større ytringsfrihed, og selv om vi tvivler på, at regering og folketing er interesseret i at udnytte denne mulighed, vil vi støtte lovforslaget og derefter presse på for at få den formelle ytringsfrihed gjort reel.

Censuren er blevet grundigt upopulær på grund af sine afgørelser, men egentlig tror jeg, at den var i god overensstemmelse med befolkningens flertal, når den for år tilbage sad og kiggede med lup efter nøgne piger og ømme følelser for at sortere dem fra, mens den lod sadisme og grusomhed passere mere upåagtet. Det forhold er jo ændret noget nu, heldigvis. Tilbage står, at en censur næsten aldrig ville have betænke-

ligheder ved at lade holdningsløse, trivielle, sentimentale film passere, mens den lettere griber ind over for oppositionelle og kontroversielle film, men de første, de holdningsløse, de sentimentale film er jo nok de farligste.

Censuren må altså væk for voksne, deri er VS enig, og vi beklager derfor meget, at lovforslaget indeholder tre linjer, der muliggør opretholdelse af en indirekte censur også for voksne. Disse tre linjer vil desværre vise sig at være nogle af de væsentligste i lovforslaget, og de må væk. De siger, at censuren kan gøre godkendelse for børn betinget af, at der klippes i filmen. Nu udgør børnene en stor del af biografernes publikum. Udlejere er derfor af økonomiske grunde interesseret i, at også de film, der egentlig kun er beregnet på voksne, tillades for børn, og derfor går de med til beskæring. Der findes mange eksempler på det, f. eks. blev William Wylers ambitiøse westernfilm „Det store land“ beskåret af den grund. Bestemmelsen betyder mulighed for opretholdelse af en indirekte og pseudo-frivillig censur lige så slem som den, vi har i dag, og det kan VS ikke godkende. Det bør under ingen omstændigheder tillades, at andre end filmens instruktør beklipper en film. Vi giver jo heller ikke særligt udpegede personer ret til at rive sider ud af en roman eller en digtsamling.

Hvis ministeren, samtidig med at han overvejer dette, også vil prøve på at udforme bestemmelser, der forhindrer udlejere i at klippe i film, ville jeg være taknemlig. Det er en ret udbredt praksis, at danske filmsudlejere beskærer selv værdifulde film uden instruktørens viden; jeg har også eksempler på det, hvis ministeren skulle være interesseret.

Skal censuren væk, så skal den helt væk for voksne; det er derfor, jeg har gjort mine bemærkninger, ellers kunne de tre små tilsyneladende uskyldige linjer let få lov til at gå upåagtet hen. Og lad så bare filmene være rystende, lad dem bare bringe følelser og lidenskaber i kog, det er tusind gange bedre end den oversvømmelse af klægt, sentimentalt stads, som dansk filmindustri præsenterer os for, og som filmsfonden belønner. De danske film, virkelighedsfjerne, krukke-, pjattede og holdningsløse, de er farlige, og dem får en censur jo alligevel aldrig ram på.